

Uitspraak van het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen.

Het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen, hierna te noemen het College, heeft het volgende overwogen en beslist ten aanzien van de bij brief van 24 juli 2018 door de heer A, hierna te noemen klager, ingediende klacht tegen mevrouw B MSc, hierna te noemen verweerster, lid van het Nederlands Instituut van Psychologen.

I Het verloop van de procedure

Het College heeft kennis genomen van:

- het klaagschrift met bijlage d.d. 24 juli 2018;
- het verweerschrift met bijlage d.d. 15 augustus 2018;
- de brief van de secretaris van het College aan verweerster waarin een mailbericht werd opgevraagd;
- de door verweerster vervolgens toegezonden mailwisseling.

De mondelinge behandeling van de klacht heeft plaatsgevonden ter zitting van het College van 12 december 2018, waarbij klaagster en verweerder aanwezig waren.

II De feiten

Op grond van de stukken en van hetgeen ter zitting heeft plaatsgevonden kan van het volgende worden uitgegaan.

- a. Klager heeft een zoon C, geboren in 2009 (hierna te noemen de zoon). De moeder van de zoon is overleden toen hij 4 jaar oud was. De zoon maakt thans deel uit van het nieuwe samengestelde gezin van klager.
- b. Verweerster is als GZ-psycholoog werkzaam in haar praktijk "X" te Y.
- c. Nadat de zoon een spel- en later een kindtherapeut had bezocht, is hij per 2 maart 2018 via een verwijzing door de huisarts in behandeling gekomen bij verweerster. Klager heeft de door de eerdere therapeuten opgestelde dossiers over de zoon aan verweerster ter beschikking gesteld.
- d. In de verwijfsbrief van de huisarts van 15 mei 2017 staat het volgende vermeld:
"Prikkelbaar, afwezig, mogelijk dissociërend en hechtingsproblematiek. Gaarne uw psychologisch onderzoek."
- e. Verweerster heeft tijdens een gesprek op 13 juli 2018 tegen de zoon gezegd dat zij de ouders gaat bellen om te zeggen dat zij de zoon niet mogen slaan.
- f. Bij mailbericht van 13 juli 2018 heeft klager aan verweerster laten weten dat hij deze uitspraak een heftige uitspraak vindt en dat er bij hen niets is geverifieerd. Klager vraagt daarom om een overleg met verweerster.
- g. Na uitgebreid telefonisch contact met verweerster op 16 juli 2018 heeft klager bij mailbericht van 18 juli 2018 laten weten dat zijn vrouw en hij weinig vertrouwen hebben in verweerster. Klager besluit dit bericht met de mededeling dat hij een nieuwe psycholoog voor de zoon wil zoeken.
- h. Omdat het contact door de ouders voortijdig werd beëindigd en verweerster zich zorgen maakte, heeft zij op 19 juli 2018 de situatie besproken met de huisarts, een collega en anoniem met Veilig Thuis. Deze hebben haar allen geadviseerd een melding te doen bij Veilig Thuis.
- i. Bij mailbericht van 23 juli 2018 heeft verweerster aan klager laten weten dat zij het verloop van het traject gezien haar beroepscode zal melden bij de huisarts en bij Veilig Thuis.
- j. Klager heeft diezelfde dag per mail bezwaar gemaakt tegen het feit dat hij hierover tevoren niet is geïnformeerd en heeft verweerster gevraagd haar zorgen met hem te delen in zijn zoektocht naar verbetering voor de zoon.

- k. Op 24 juli 2018 heeft verweerster aan klager gemaïld dat zij bij het verslag betreffende de zoon tevens een kopie zal doen van de brief aan de huisarts en Veilig Thuis.
- l. Bij brief van 25 juli 2018 aan de huisarts met kopie aan de ouders en aan Veilig Thuis heeft verweerster onder meer melding gemaakt van het feit dat de zoon door klager is geslagen met een pollepel vanwege het niet willen eten van een broodje kaas en dat klager nog steeds achter deze straf staat. Verweerster heeft als voorlopige DSM-V diagnose “ouder-kind relatieproblematiek, GAF 55” in de brief opgenomen.
- m. Verweerster heeft op 25 juli 2018 het dossier van de zoon gesloten.

III Het standpunt van klager en de klacht

De klacht houdt in, zakelijk weergegeven, dat verweerster in strijd met de Beroepscode heeft gehandeld om de volgende redenen:

1. Zij heeft niet kenbaar gemaakt of zij heeft overlegd met een collega voorafgaand aan overleg met Veilig Thuis;
2. Zij is met klager geen gesprek aangegaan over haar zorgen die tot de melding hebben geleid zoals verplicht is volgens de Meldcode;
3. Zij heeft ondanks het bovenstaande toch een melding gedaan bij Veilig Thuis en de huisarts;
4. Zij heeft ook achteraf geen toelichting willen geven betreffende de melding;
5. Zij heeft het dossier van de zoon niet aan klager ter beschikking willen stellen.

Klager stelt hiertoe dat verweerster in strijd heeft gehandeld met de Meldcode Huiselijk geweld en daardoor onzorgvuldig heeft gehandeld. Zij heeft de in de code vermelde stappen niet doorlopen. Dit heeft er onder meer toe geleid dat hij onnodig een gesprek heeft moeten voeren met Veilig Thuis waarna het dossier betreffende de zoon bij Veilig Thuis is gesloten, aldus klager.

IV Het standpunt van verweerster

Verweerster heeft de klacht gemotiveerd betwist. Zij heeft ter zitting benadrukt dat zij aan klager geen toestemming hoefde te vragen voor een melding bij Veilig Thuis. Zij maakte zich zorgen om de zoon omdat zij van klager bevestigd kreeg dat klager hem had geslagen, dat klager nog steeds achter dit handelen stond en klager vervolgens de behandeling bij haar wilde afsluiten en binnen korte tijd met hem naar een vierde psycholoog wilde gaan. Voor zover van belang voor de beoordeling van de klacht zal hierop in het onderstaande nader worden ingegaan.

V De overwegingen van het College

V.1. Artikel 5.2.6 van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 (WMO 2015) geeft derden, zoals verweerster, die beroepshalve beschikken over inlichtingen die noodzakelijk kunnen worden geacht om een situatie van huiselijk geweld of kindermishandeling te beëindigen of een redelijk vermoeden daarvan te onderzoeken, het recht zonder toestemming van de betrokkene – in dit geval klager – de situatie te melden bij Veilig Thuis. De psycholoog dient daarbij het stappenplan te volgen zoals omschreven in het op 25 juli 2018 toepasselijke Basismodel meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, uitgegeven door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (hierna te noemen de Meldcode).

V.2. De stappen uit de Meldcode houden – kort gezegd – het volgende in:

1. In kaart brengen van signalen;
2. Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van Veilig Thuis of een deskundige op het terrein van letselduiding;
3. Gesprek met de cliënt;
4. Wegen van het geweld of de kindermishandeling;
5. Beslissen: hulp organiseren of melden.

V.3. Wat betreft klachtonderdeel 1 (het niet kenbaar maken van overleg met een collega) heeft verweerster ter zitting verklaard dat zij collegiaal overleg betreffende haar zorgen over de zoon heeft gevoerd en deze zorgen ook met de huisarts en Veilig Thuis heeft besproken. Dit laatste staat ook vermeld in een e-mail van 23 juli 2018 van verweerster aan klager.

Zowel de collega, als de huisarts als Veilig Thuis hebben daarna aan klaagster geadviseerd om te melden.

Dit klachtonderdeel is dus bij gebrek aan feitelijke grondslag ongegrond. Niet vast is komen te staan dat verweerster geen collegiaal overleg zou hebben gevoerd. Daarbij komt dat uit de Meldcode niet met zo veel woorden volgt dat verweerster verplicht is om aan klager kenbaar te maken dat overleg heeft plaatsgevonden.

V.4. Het College zal de klachtonderdelen 2, 3 en 4 samen behandelen aangezien die alle betrekking hebben op het niet voeren van een gesprek met klager over de (voorgenomen) melding bij Veilig Thuis.

Verweerster heeft op dit punt aangevoerd dat zij op 16 juli 2018 een telefonisch gesprek heeft gevoerd met klager betreffende bij haar levende zorgen over de zoon. Dit is op zich juist, maar dit gesprek is naar het oordeel van het College niet het in de meldcode in stap 3 voorgeschreven gesprek geweest. Verweerster had toen van klager immers nog niet gehoord dat hij naar een nieuwe psycholoog wilde gaan (een van de door haar genoemde signalen die haar aanleiding gaven tot de melding) en had ook nog geen collega, de huisarts en Veilig Thuis in het kader van een mogelijke melding geconsulteerd (stap 2). Dat gebeurde namelijk pas op 19 juli 2018.

Aangenomen moet dan ook worden dat verweerster geen gesprek over de door haar waargenomen signalen van (mogelijke) kindermishandeling met klager heeft gevoerd. Daarmee heeft zij stap 3 van de Meldcode overgeslagen. Verweerster had hiertoe wel moeten overgaan omdat openheid naar de ouders een belangrijke grondhouding is in de dienstverlening naar de cliënt. Dat verweerster aan klager geen toestemming hoefde te vragen voor de melding is daarbij, anders dan zij heeft betoogd, niet relevant. Dat komt omdat er in een dergelijk gesprek niet om toestemming wordt gevraagd. In het gesprek dient de professional - volgens het reeds genoemde basismodel van de Meldcode en de toelichting daarop - uitleg te geven over het doel van het gesprek en de signalen van (mogelijke) kindermishandeling te bespreken, dit wil zeggen de feiten die zijn vastgesteld en de waarnemingen die zijn gedaan. Verder moet de professional de cliënt uitnodigen om daarop te reageren. Eerst na deze reactie komt de professional zo nodig met een interpretatie van wat zij heeft gezien en gehoord en wat haar in reactie daarop verteld is. Verweerster had op deze manier ook de ernst van de door haar opgevangen signalen kunnen onderzoeken en kunnen nagaan of deze signalen door klager konden worden weggenomen waardoor een melding wellicht niet nodig was. Verweerster heeft zich daarnaast de kans ontnomen haar zorgen te objectiveren door de dossiers van de kinder- en speltherapeut niet te raadplegen en daarmee de redenen voor de beëindiging van de contacten met die professionals te weten te komen.

Daarbij komt dat verweerster in de stukken en ter zitting evenmin belemmeringen voor het voeren een gesprek met vader heeft genoemd, zoals dat de veiligheid van het kind of anderen daarmee mogelijk in gevaar zou kunnen komen.

Ten slotte is het College van oordeel dat verweerster – anders dan zij heeft gedaan - ook achteraf nog het gesprek met klager over de melding aan had dienen te gaan nu hij haar daarom in zijn mail van 23 juli 2018 had gevraagd in zijn zoektocht naar verbetering voor de zoon. In het algemeen behoren ouders (gezagdragers) immers geïnformeerd te worden over wat er bij hun kind speelt.

Het voorgaande betekent dat de samengenomen klachtonderdelen 2, 3 en 4 gegrond zijn.

Verweerster heeft in zijn algemeenheid nog wel verklaard dat zij als psycholoog zich verplicht achtte in actie te komen naar aanleiding van het zien huilen van haar cliënt, maar dit feit is op zichzelf onvoldoende om een melding te rechtvaardigen zonder daarover het gesprek met de ouders aan te gaan.

V.5. Wat betreft de melding die verweerster heeft gedaan bij de huisarts door middel van de brief van 25 juli 2018 (waarover klager eveneens klaagt in klachtonderdeel 3) geldt het volgende.

Een dergelijke brief kan worden gekwalificeerd als rapportage aan een derde, namelijk de huisarts.

Voor rapportage aan derden is blijkens artikel 89 van de Beroepscode gerichte toestemming van de

cliënt nodig. Gerichte toestemming houdt volgens artikel 1.12 van de Beroepscode in dat de psycholoog eerst de aard, de bedoeling, de mogelijke consequenties en de reikwijdte van het handelen expliciet aan de cliënt duidelijk moet hebben gemaakt voordat toestemming voor het handelen door deze kan worden gegeven. Bij rapportage aan de huisarts houdt dit in de praktijk veelal in dat de cliënt eerst de brief aan de huisarts te lezen krijgt en daarvoor toestemming geeft voordat tot de verzending daarvan wordt overgegaan.

Verweerster heeft niet gehandeld in overeenstemming met deze artikelen. Zij heeft – zonder overleg met klager – de brief aan de huisarts verzonden.

Dit betekent dat klachtonderdeel 3 ook wat betreft de melding bij de huisarts gegrond is.

V.6. Wat betreft klachtonderdeel 5 (het niet ter beschikking stellen van het dossier) geldt het volgende. Verweerster heeft op 25 juli 2018 aan klager gemaaild dat het verslag en een kopie van de brief aan de huisarts en Veilig Thuis voor hem klaar liggen. Bovendien heeft zij ter zitting nog opgemerkt dat klager het dossier bij haar kan komen ophalen. Dat verweerster het dossier van de zoon niet ter beschikking van klager wil of kan stellen, is hiermee dus niet aannemelijk geworden. Klachtonderdeel 5 is niet gegrond.

V.7. Het voorgaande leidt tot de conclusie dat de klachtonderdelen 2, 3, en 4 in het geheel gegrond zijn. Het College acht de maatregel van waarschuwing passend.

Het College raadt verweerster voorts dringend aan een cursus te volgen op het gebied van werken met de Meldcode nu ter zitting is gebleken dat zij als GZ-psycholoog kinderen en jeugd onvoldoende weet heeft van de vereisten genoemd in die code en deze code bovendien per 1 januari 2019 zal worden gewijzigd.

VI De beslissing

Het College van Toezicht:

- verklaart de klacht gegrond als voormeld;
- waarschuwt verweerster.

Aldus gewezen op 12 december 2018

door:

mr. J.P. Fokker, voorzitter,
mr. E.A.M. Driessen, secretaris,
drs. R. Beer,
drs. J. Mulder,
dr. H.F.A. Diesfeldt,
leden

en ondertekend door de voorzitter,

J.P. Fokker.